

Sexuální asistence, služba, která vrací lidem chuť do života

4. díl

Sexuální asistence je poměrně novou službou pro lidi s hendikepem a seniory/seniorky. Pokud muži či ženy nemohou kvůli svému hendikepu prožívat vlastní sexualitu bez pomoci druhých, potřebují za určitých okolností sexuální asistenci. Tato služba byla v posledních letech předmětem vášnivých diskuzí. V loňském roce, konkrétně v říjnu, oslavila již dva roky své existence. Jaký byl její vývoj? Jak funguje? Co je to vlastně sexuální asistence a kdo ji využívá?

■ **Lucie Šídová**, terapeutka, lektorka, koučka, spoluzakladatelka organizace Freya
www.freya.live

Píše se rok 2013 a v rámci stáže v německých organizacích, které pracují se ženami ze sexbyznysu, se poprvé dozvídáme o službě sexuální asistence. V Německu byl právě vyškolen 1 pracovník a 8 nových pracovníc, které se budou věnovat sexualitě lidí s hendikepem, seniorům a seniorkám. Tito pracovníci a pracovnice se nazývají sexuální asistenty/asistentkami. V zahraničí se ještě můžeme setkat s názvy, jako jsou sexuální důvěrníci, dotykoví pracovníci/pracovnice či s pojmem sexuální doprovázení. Sexuální asistent/asistentka nabízí podpůrné aktivity pro lidi s hendikepem, seniory a seniorky a pomáhají jim naplňovat jejich potřeby v oblasti sexuality. Jedná se například o poradenství v oblasti sexuality a vztahů, možnost mluvit o svých tématech z této oblasti, hledání intimního prostoru, možnost dotýkat se poprvé svého těla, nácvik masturbace, doteky, společnou nahotu, koupel, nákup erotických pomůcek, masáže, od klasických po erotické, sexuální interakce, kam patří i sex atd.¹

Sexuální asistence má již svou historii, v zahraničí funguje přes 15 let. Můžeme se s ní setkat v Německu, Holandsku, Švýcarsku, Rakousku, Itálii, Francii, Austrálii, Dánsku, v některých regionech USA aj.

V České republice bylo v roce 2015 proškoleno prvních pět sexuálních asistentek, které doposud pracují. Prošly školením

vedeným zahraničními partnerskými organizacemi, které nám také předaly know-how. Získaly certifikát a podepsaly etický kodex.² Sexuální asistent Erich, asistentky Eva a Nina a sexuální pedagožka Catherine se s námi podělili o zkušenosti se zaváděním sexuální asistence v Německu a Švýcarsku. Byli nám oporou v začátcích služby a radili nám v situacích, kdy jsme si nebyli jisti. Bez nich by tu sexuální asistence nebyla.

Sexuální asistence je určena lidem se zdravotním či mentálním postižením, seniorům, seniorkám, ale i párům. Sexuální asistenci využívají také páry, kde oba dva partneři mají nějaké fyzické postižení a asistentka jim může pomoci najít vhodnou polohu tak, aby např. byli schopni mít sexuální styk sami.

V současné době v České republice zatím nejsou mužští sexuální asistenti. V době zavádění sexuální asistence jsme ve své profesi pracovali pouze se ženami. Zavedení této služby jsme vnímali jako velmi kontroverzní, ale velmi důležité. Nevěděli jsme, jak bude přijato společností a lidmi pro které je určena. Rozhodli jsme se tedy proškolení ženy, se kterými jsme pracovali, které pro nás byly důvěryhodné, které již měly zkušenosti s prací s tělem a ve své profesi se již někdy s lidmi s hendikepem setkaly. Na podzim 2018 proběhne další školení sexuálních asistentek a asistentů. Naším cílem je proškolení i muže. Také chceme, aby byla sexuální asistence dostupnější (v každém kraji alespoň jedna asistentka či asistent) a aby se snížily náklady (např. na cestovné).

Sexuální asistence je určena lidem se zdravotním či mentálním postižením, se-

niorům, seniorkám, ale i párům. Sexuální asistenci využívají také páry, kde oba dva partneři mají nějaké fyzické postižení a asistentka jim může pomoci najít vhodnou polohu tak, aby např. byli schopni mít sexuální styk sami.

► Jak lze asistentku kontaktovat

Sexuální asistentku si žena či muž vyhledají na internetu a kontaktují je nejčastěji přes e-mail nebo telefonicky. Asistentky mají na svých webových stránkách větší popis, co v rámci sexuální asistence nabízejí a jak je asistence hrazena (pokud např. jedou za klientem atd.). Domluví si spolu úvodní schůzku (ta se koná před poskytnutím sexuální asistence a je účtována zpravidla částkou 500 Kč). Na ní si společně domluví možnosti a pravidla spolupráce. Oba se také mohou rozhodnout, že v dalších

schůzkách nebudou pokračovat. K tomu může dojít např. v případě, že sexuální asistentka nenabízí služby, které muž či žena požadují. Pak už vše záleží na nich. Žena může za zájemcem či zájemkyní o sexuální asistenci i dojet, účtuje si pak ovšem náklady na cestu a požaduje platbu předem na účet, což v některých lidech budí rozpaky, ale ženy tak chtějí předejít negativním zkušenostem, které již dříve měly.³ Samotná asistence pak trvá 60 minut a stojí 1200 Kč.

Při zavádění sexuální asistence jsme si uvědomili, jak je to silné a neřešené téma. Jak je velmi těžké pro lidi se zdravotním postižením, ať již žijí ve svém bytě, u rodi-

¹ Více zde: <http://www.freya.live/cs/vse-o-sexualite/sexualni-asistence>

² Odkaz na etický kodex: <http://www.freya.live/cs/vse-o-sexualite/sexualni-asistence#eticky%20kodex>

³ Z článku Rozhovor: Lucie Šídová o dvou letech projektu Právo na sex a zavádění sexuální asistence v ČR, dostupné zde: http://www.freya.live/files_public/elfinder/Rozhovor.pdf

Můj názor

Proč mám problém se sexuálními asistenty

■ **Text: Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA**
prezident APSS ČR, člen redakční rady
časopisu Sociální služby

Z pozice člena redakční rady časopisu Sociální služby jsem procházel všechny články, resp. celý seriál týkající se sexuality až po jeho 4. díl věnující se sexuální asistenci. Ačkoli i u těch předchozích jsem měl dílčí výhrady, u toho posledního jsem se již rozhodl otevřít jiný pohled na věc. Možná i proto, abych toto téma názorově vyvážil, neboť kritických či kriticky diskuzních článků na toto téma je obecně ve společnosti menšina. Především také, že jde o soukromý názor Jiřího Horeckého, který není spjat s postojem APSS ČR.

Pokud je a má být předmětem sexuální asistence zdravotně postižených poradenství v oblasti sexuality, technická asistence páru či jednotlivci, hledání intimního prostoru, nákup pomůcek apod., tak s tím nemám zásadní problém. Pokud ale jde o prostituci, pak již ano. Záměrně uvádím tento, společností negativně vnímaný termín prostituce, protože jakkoliv můžeme chtít tuto aktivitu nazvat nějakým vznešeným názvem evokujícím obětování, dobrotu a dobrý úmysl, vždy půjde o prostituci. Tak to je.

Prostituce není v ČR nelegální, je ale mimo oblast práva a v rovině morální je společností odsuzovaná. Mimo jiné je to i tím, že naše morální hodnoty vycházejí z křesťanských tradic a hodnot a v souladu s nimi je sexualita přirozenou součástí vztahu muže a ženy. Vztahu dlouhodobého a partnerského. Sexuální potřeba je, resp. má být uspokojována v rámci tohoto vztahu s partnerem či partnerkou, kterého/kterou miluji a kterému se odevzdávám a jehož přijímám. Nejde o potřebu srovnatelnou s žízní, která v případě nedostatku vody vede u všech ke stejnému konci. Sexualita má nejen svou fyzickou, nýbrž i psychickou dimenzi. Stejně tak není pravda, že když mladý muž či žena sexuálně dospěje, musí okamžitě začít aktivně sexuálně žít, jinak je deprivovaný/á a nešťastný/á. Sex tedy má být součástí partnerského vztahu. To je jedna z hodnot, která prostě je v rozporu s prostitucí pro kohokoliv, bez ohledu na jeho věk, orientaci, pohlaví či zdravotní

omezení. Mimo jiné, pokud bychom přijali tezi „práva na sex pro každého“, pak by se to přeci mělo týkat všech klientů sociálních služeb žijících bez partnera/ky či manžela/ky, což je absurdní představa.

Pokud si klient sociální služby přeje využít služeb sexuální asistentky, resp. prostitutky, ať již např. v domově pro seniory, nebo pro osoby se zdravotním postižením, anebo v domácnosti klienta, pak poskytovatel sociální služby není a nemá být jeho morální kárce, ale má mu pomoci realizovat jeho rozhodnutí a danou službu zprostředkovat (ačkoliv s tím třeba nemusí souhlasit), byť i tato situace má svůj etický rozměr a někteří pracovníci se s ním mohou potýkat.

Vadí mi však, když je tato služba někdy prezentována jako de facto služba sociální, ušlechtilá a obecně přijatelná jen proto, že je neutrální či rádobý profesionálně pojmenovaná. Prostituce tady byla, je a bude, ale neměla by být skrývána za něco, co není, neměla by být prezentována jako běžná součást našeho života (byť jen pro osoby sexuálně nespokojené). To by znamenalo přijmout paradigma nároku na sex pro každého jako „projevu plného lidskosti“¹, bez diskuze o partnerském vztahu a vazbě. (Stále bych se však více přikláněl k tomu, že „plná lidskost“ se projevuje spíše altruismem, slušností, ochotou pomoci, empatií a dalšími veskrze lidskými vlastnostmi, ač jsou to charakteristiky, které mnoha lidem v dnešním světě plném snadno dostupného sexu chybějí.)

Další hledisko tohoto tématu je také nesporné. Jaké jsou kvalifikační požadavky na pozici sexuální asistentky/asistenty? Ochota mít tělesný kontakt, i ten nejintimnější, s kýmkoli, kdo má sexuální potřebu? Jak by do budoucna probíhal nábor takovýchto pracovníků, kterých by bylo zcela jistě z úhlu pohledu pisatelky článku mnoho potřeba? Dovede si ona či některý ze zastánců sexuální asistence představit, že by se on/ona nebo někdo z jeho/jejích blízkých rozhodl pro takovouto „profesi“ a obhajoval ji i sám sebe před svými nejbližšími a veřejností? Je snad někdo, komu by vadilo, kdyby se jeho dcera rozhodla pracovat jako sexuální asistentka? Pokud ano ☺ – pak vy všichni chápete, co jsem se snažil sdělit v předchozích řádkách.

¹ (viz 2. díl seriálu v časopisu Sociální služby, duben, 2018, o sexualitě lidí s mentálním postižením)

čů, či v pobytovém zařízení, navázat vztahy a prožívat důstojně svoji sexualitu. Bylo jasné, že i oni mají své potřeby, svá přání a tužby, ale nemají stejné možnosti jako lidé bez hendikepu. Sexuální asistenci chápeme jako možnost, nikoli jako řešení, pro ty, kteří nemohou naplnit svoji sexualitu. Co jim však nejvíce chybí, je blízkost druhé osoby a společné soužití, s čímž se svěřují právě sexuální asistentkám.

Sexuální asistence je tu dva roky. Získala si své místo. Zpětné vazby na ni jsou pozitivní. Získává postupně důvěru pomáhajících organizací, které začínají sexuální asistentky zprostředkovávat pro své klienty.

Sexuální asistentky nerozlišují, zda služby poskytují ženám, mužům, či transgender osobám. Klientky však zatím o tuto službu projevují velmi malý zájem. Chtějí muže, kteří v této oblasti zatím proškoleni nejsou. Přesto mohou služby sexuálních asistentek využít i ženy. Možná mají obavy, strach či stud takovou službu využít.

Sexuální asistence může pomoci snížit agresivitu lidí se zdravotním hendikepem, kteří nemohou naplňovat svoji sexualitu. Může napomoci ke snížení počtu případů zneužívání klientů a klientek navzájem, ale i projevů se sexuálním podtextem vůči pomáhajícím profesím. A co je podstatné, dokáže vrátit lidem radost a chuť do života, jak dokazují kauzistiky klientů, kteří službu využili.

» Dva příběhy na konec:

„Každý člověk má své potřeby, a vzhledem k mému handicapu, kdy mi ani ruce nefungují, tak jak bych potřeboval, tak je pro mne sexuální asistence skvělé řešení, kdy zažiji to, co sám se sebou zažít nemohu. Po dvou letech sexuální abstinence jsem zažil něco krásného, bylo to super, nikdy jsem žádnou takovou službu nevyužil a jsem rád, že sexuální asistence existuje, pookřál jsem jako muž. Takovou hostesku bych potřeboval stále, i v noci.“ (Muž na vozíku)

„Normálně bych do toho asi moc nešla, ale po pár setkáních s asistentkou, kdy jsem zjistila, že jí mohu věřit, jsem se rozhodla. Asistentku jsem kontaktovala po delším váhání. Měla jsem strach z reakce okolí a taky z reakce asistentky. Nakonec se ukázalo, že to byl velmi dobrý tah. Pomohla mi srovnat se s intimními problémy, které mě trápí. Pomohla mi zmírňovat projevy mého postižení při sexu. Pomohla mi s masturbací, protože mám nešikovné ruce. Snažíme se dosáhnout toho, abych aspoň někdy mohla mít orgasmus. Kromě toho mi velmi pomáhá bavit se otevřeně o sexu a o chlapci. S asistentkou také pracujeme na tom, abych se zbavila mindráků, které ve mně vypestoval minulý partner. Po každé asistenci jsem uvolněnější a lépe se hýbu. >>>> 42

««« 41

Je to super!!!!:-) Měla jsem z mnoha důvodů obavy, ale teď jsem moc ráda, že za mnou chodí asistentka, a ne chlap asistent. I když zkušenost s chlapem by asi taky byla dobrá:-)"

(Žena)

➤ Jak službu bezpečně zprostředkovat

Pracovník/pracovnice pomáhajících profesí může o sexuálních asistentech/asistentkách bezpečně informovat a dále spolupracovat tak, že:

- sdělí klientovi/klientce, že na internetu je zveřejněný seznam speciálně proškole-

ných osob nabízejících sexuální asistenci;

- sám klient/klientka si vybere svého asistenta/asistentku;
- klient/klientka požádá pracovníka/pracovnici, aby mu pomohl/a vybranou sexuální asistentku kontaktovat, probral/a s ní určité záležitosti a specifikuje, v jakém rozsahu by měla spolupráce probíhat;
- pracovník/pracovnice se může zúčastnit první schůzky, kde se klient/klientka poprvé setká se sexuální asistentkou a kde se vytváří kontrakt. Samotná asistence však již probíhá bez třetích osob.

Data o sexuální asistenci:

V roce 2017 bylo poskytnuto 220 asistencí, od roku 2015 proběhlo již přes 500 asistencí. Na sexuální asistentky se obracejí o pomoc instituce, rodiče, sami klienti, studenti a studentky, kteří mají zájem o podklady pro své práce. Rodiče často spolupracují, zúčastňují se konzultací a jsou v případě potřeby k dispozici. O službu sexuální asistence vzrůstá zájem i ze strany institucí, které pracují s lidmi s mentálním hendikepem.

Sexualita není jen o sexu, ale i o intimě, dotecích a edukaci. Přesto mají klienti největší zájem o sexuální interakce, a to až v 60%. Dále mají zájem o doteky, edukaci, masáže, masturbaci a povídání. „Nejvíce jim ale chybí vztah, který my jim dát nemůžeme,“ říká jedna z žen.

Při zavádění sexuální asistence jsme si uvědomili, jak je to silné a neřešené téma. Jak je velmi těžké pro lidi se zdravotním postižením, ať již žijí ve svém bytě, u rodičů, či v pobytovém zařízení, navázat vztahy a prožívat důstojně svoji sexualitu. Bylo jasné, že i oni mají své potřeby, svá přání a tužby, ale nemají stejné možnosti jako lidé bez hendikepu.

INZERCE

TROPICO

**Tropické koncentráty
pro přípravu 100% přírodních džusů**

☎ +420 516 417 979, +420 516 411 232

✉ centrum@tropico.cz

🌐 www.tropico.cz

📘 facebook.com/tropicokoncentraty

Pracovní oděvy • Pracovní obuv
TROPICO móda